

UZASADNIENIE UCHWAŁY KOMISJI HABILITACYJNEJ
w sprawie wniosku o nadanie dr. Maciejowi Telesińskiemu stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauk o Ziemi
i środowisku

Przedmiotem oceny, stanowiącej podstawę do sformułowania opinii komisji habilitacyjnej w sprawie wniosku dr. Macieja Telesińskiego o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego, były materiały złożone w postępowaniu habilitacyjnym: autoreferat, publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego, wykaz dorobku naukowego oraz inne dokumenty przedstawione przez Habilitanta, a także recenzje przygotowane przez recenzentów powołanych w postępowaniu habilitacyjnym (dr hab. Paweł Terefenko, prof. dr hab. Piotr Głowacki, prof. dr hab. Jarosław Tyszka, prof. dr hab. Mateusz Strzelecki). Komisja zgodnie stwierdziła, że dokumentacja wniosku nie budzi zastrzeżeń pod względem formalnym.

Sylwetka naukowa Habilitanta

Dr Maciej Telesiński ukończył studia licencjackie na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku geologia w 2008, a następnie studia magisterskie na Uniwersytecie w Aarhus (Dania) w 2010 r., uzyskując tytuł magistra w dziedzinie geologii na podstawie pracy magisterskiej pt. *„Paleoceanographic and climatic changes through MIS 3 to early MIS 2 (Weichselian) off North Iceland based on foraminifera, stable isotopes and sediments”*, wykonanej pod kierunkiem prof. Karen Luise Knudsen. Rozprawę doktorską pt. *“Lateglacial and Holocene paleoceanography of the central Nordic Seas”*, której promotorem był Prof. dr Martin Frank oraz dr Robert F. Spielhagen, obronił na Wydziale Matematyki i Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Albrechta w Kilonii w 2014 r., uzyskując stopień doktora nauk przyrodniczych. W latach 2014-2016 dr Maciej Telesiński odbywał staż podoktorski na Akademii Nauk i Literatury w Moguncji w Niemczech, a od 2016 r. jest zatrudniony w Instytucie Oceanologii PAN w Sopocie (najpierw na stanowisku oceanografa, obecnie adiunkta). W międzyczasie, tj. w roku 2019 ukończył studia podyplomowe na Wydziale Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Gdańskiej na kierunku Programowanie i bazy danych.

W ramach osiągnięć naukowych przedstawionych pod wspólną nazwą „Rozwój cyrkulacji termohalinowej w Morzach Nordyckich od maksimum ostatniego zlodowacenia”, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2. Ustawy, dr Maciej Telesiński przedstawił sześć publikacji indeksowanych w bazach JCR i Scopus, stanowiących spójny cykl badawczy dokumentujący jego rozwój naukowy.

- 1) **Telesiński, M.M.**, Spielhagen, R.F., Bauch, H.A., 2014. Water mass evolution of the Greenland Sea since late glacial times. *Climate of the Past* 10, 123–136. doi:10.5194/cp-10-123-2014
- 2) **Telesiński, M.M.**, Bauch, H.A., Spielhagen, R.F., Kandiano, E.S., 2015. Evolution of the central Nordic Seas over the last 20 thousand years. *Quaternary Science Reviews* 121, 98–109. doi:10.1016/j.quascirev.2015.05.013
- 3) **Telesiński, M.M.**, Ezat, M.M., Muschitiello, F., Bauch, H.A., Spielhagen, R.F., 2021. Ventilation History of the Nordic Seas Deduced from Pelagic-Benthic Radiocarbon Age Offsets. *Geochemistry, Geophysics, Geosystems* 22, e2020GC009132. doi:doi.org/10.1029/2020GC009132
- 4) **Telesiński, M.M.**, Łacka, M., Kujawa, A., Zajączkowski, M., 2022. The significance of Atlantic Water routing in the Nordic Seas: The Holocene perspective. *The Holocene* 32, 1104–1116. doi:10.1177/09596836221106974
- 5) **Telesiński, M.M.**, Kucharska, M., Łacka, M., Zajączkowski, M., 2024. A late response of the sea-ice cover to Neoglacial cooling in the western Barents Sea. *The Holocene* 34, 1088–1096. doi:10.1177/09596836241247305
- 6) **Telesiński, M.M.**, Liu, W., Xianglin, R., Zajączkowski, M., 2024. Worldwide consequences of a mid-Holocene cold event in the Nordic Seas. *Quaternary Science Reviews* 344, 109002. doi:https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2024.109002

Publikacje te stanowią spójną tematycznie i metodologicznie całość, a wkład autorski Habilitanta w ich przygotowanie ma charakter wiodący. Przedstawione prace wnoszą istotny wkład w rozwój dyscypliny nauk o Ziemi i środowisku.

Zgodnie z dokumentacją złożoną wraz z wnioskiem, dorobek naukowy Habilitanta obejmuje 15 publikacji indeksowanych w bazie JCR (wszystkie opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora), w tym 12 pierwszoautorskich. Dr Telesiński jest również współautorem 30 wystąpień konferencyjnych. Łączny Impact Factor (wg dokumentacji złożonej przez Habilitanta wraz z

wnioskiem z dnia 2.09.2025) wynosi 47,266, a sumaryczna liczba punktów MNiSW wynosi 1720. Indeks Hirscha w momencie składania wniosku wynosił 6, a według bazy Web of Science publikacje, których jest autorem i współautorem cytowane były 123 razy (91 bez autocytowań).

Dr Telesiński brał udział w pięciu projektach naukowych, w tym osobiście kierował dwoma (granty SONATA i OPUS finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki), a w 3 był wykonawcą. Jest zapraszany do recenzowania artykułów w prestiżowych czasopismach, takich jak *Nature Geoscience*, *Science Advances* czy *Global and Planetary Change*. Recenzował również wnioski grantowe w ramach programów Komisji Europejskiej (EC) Marie Skłodowska-Curie Action (MSCA), w którym pełnił również funkcję wiceprzewodniczącego panelu oceniającego.

Dr Maciej Telesiński odbył również staże zagraniczne: pracował w Centrum Badań Oceanicznych im. Helmholtza GEOMAR w Kilonii oraz w Akademii Nauk i Literatury w Moguncji. Pomimo zatrudnienia w jednostce naukowej o profilu badawczym, prowadził działalność dydaktyczną, w tym zajęcia dla doktorantów Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych KNOW oraz wykłady/prezentacje na zaproszenie Wydziału Oceanografii i Geografii UG.

Opinie Recenzentów

Podczas dyskusji przeprowadzonej na posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej, które odbyło się tuż po kolokwium habilitacyjnym, wszyscy Recenzenci podtrzymali swoje stanowiska wyrażone w przedstawionych przez nich recenzjach omawianego wniosku.

W szczególności:

Prof. dr hab. Piotr Głowacki podkreślił dużą sprawność Habilitanta co do doboru problematyki i sposobów rozwiązania postawionych problemów badawczych. Zwrócił uwagę na wiodącą rolę Habilitanta w powstawaniu wszystkich publikacji (pierwszy autor, a zarazem autor korespondencyjny), co świadczy o rzeczywistym wkładzie w powstanie wszystkich tych prac i jest ogromną zaletą. Pomimo wskazania relatywnie umiarkowanego dorobku ilościowego (całościowo, tj. 15 publikacji), wysoko ocenił jakość publikacji oraz ich oddziaływanie naukowe. Docenił również aktywność dydaktyczną i popularyzatorską Habilitanta. Pomimo pracy Habilitanta w ośrodku *stricte* naukowym, prof. Głowacki zwrócił

uwagę na prowadzenie przez dr Telesińskiego zajęć w ramach studium i szkoły doktorskiej KNOW. Podkreślił również działalność popularyzatorską Habilitanta, w szczególności prowadzenie bloga o tematyce paleoceanograficznej, co pozwala na dotarcie z naukowymi informacjami, w czytelny i przystępny sposób, do szerszego grona odbiorców. W opinii Recenzenta dr Telesiński w pełni spełnia wymagania stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

Prof. Głowacki wyraził również opinię, że należy docenić ryzyko, jakie podjął dr Telesiński w kontekście wyboru rejonu swych badań. Jest to obszar trudny logistycznie, o nieprzewidywalnych warunkach lodowych i pogodowych, gdzie realizacja prac terenowych nie zawsze przebiega zgodnie z planem, a możliwość ponownego poboru materiału może być znacząco odsunięta w czasie. W związku z tym umiejętność planowania i konsekwencja w działaniu stanowią niewątpliwe atuty Kandydata. Jedyną drobną uwagą krytyczną sformułowaną przez Recenzenta był brak doświadczenia Habilitanta w pełnieniu funkcji promotora pomocniczego w przewodach doktorskich. Jak jednak zaznaczył, nie umniejsza to w żadnym stopniu jego osiągnięć naukowych.

Prof. dr hab. Mateusz Strzelecki podkreślił jednoznacznie wiodącą rolę Habilitanta w powstaniu przedstawionych publikacji oraz wysoką jakość reprezentowanej przez niego komunikacji naukowej, zarówno w autoreferacie, jak i podczas kolokwium. Zwrócił uwagę na umiejętność klarownego przedstawiania złożonych zagadnień oraz aktywność popularyzatorską, którą prowadzi pomimo tak pracochłonnych badań paleoceanograficznych. Prof. Strzelecki podkreślił umiejętność zdobywania przez Habilitanta finansowania na swoje pomysły i prowadzenie badań naukowych. Dr Telesiński był nie tylko wykonawcą w projektach u swoich krajowych i zagranicznych promotorów, ale osobiście kierował projektami SONATA i OPUS, co świadczy o jego samodzielności naukowej. Recenzent podkreślił także trafność decyzji Habilitanta o powrocie do Polski, po spędzeniu kilku początkowych lat kariery naukowej za granicą, i efektywne funkcjonowanie w krajowym środowisku naukowym, w tym znakomite odnalezienie się w wymagającym zespole prof. dr hab. Marka Zajączkowskiego. Recenzent wyraził także swoje uznanie co do wykorzystywanych przez dr Telesińskiego metod badawczych, w tym szerokiego wykorzystywania paleoceanograficznych wskaźników biologicznych. Prof. Strzelecki wyraził nadzieję, że wykorzystanie przez Habilitanta tej metodyki w dalszych badaniach stanie się niezwykle cennym uzupełnieniem prac prowadzonych przez pozostałych członków zespołu Zakładu Paleoceanografii, rozwijających aktualnie metody molekularne.

Dr hab. Paweł Terefenko zgodził się całkowicie z opiniami omówionymi powyżej. Podkreślił szczególnie międzynarodowy charakter kariery naukowej dr Telesińskiego. W opinii Recenzenta dr Telesiński znakomicie wykorzystał możliwości nawiązywania współpracy naukowej, co często nie jest łatwe, również w kontekście życia prywatnego. Pomimo wielu lat spędzonych za granicą Habilitant zachował sprawność językową, co również wzbudziło szacunek Recenzenta. Dr hab. Terefenko bardzo wysoko ocenił spójność cyklu publikacji podsumowujących osiągnięcia habilitacyjne oraz sposób przygotowania autoreferatu. W szczególności zwrócił uwagę na fakt, że choć – jak mogłoby się wydawać – poszczególne prace mają charakter lokalny, ich znaczenie i oddziaływanie w skali globalnej są niewątpliwe. Wykazanie globalnych konsekwencji zjawisk zachodzących w skali lokalnej Mórz Nordyckich Recenzent uważa za najbardziej nowatorskie i najistotniejsze osiągnięcie. W kontekście danych naukometrycznych Recenzent zgodził się z prof. Głowackim, że są one na poziomie dobrym, choć nie wybitnym, ale również docenił wysoki poziom tych prac oraz jakość ich cytowań. Recenzent stwierdził, że Habilitant zrobił już bardzo dużo dla nauczania i popularyzacji nauki, pomimo pracy w Polskiej Akademii Nauk, co nie sprzyja dydaktyce. Podobnie jak poprzednicy, docenił także wysoką skuteczność Habilitanta w zdobywaniu funduszy na swoje badania i kierowanie dwoma dużymi grantami, co świadczy także o dobrym przygotowaniu dr Telesińskiego do roli lidera i kierowania zespołem ludzi.

Na koniec dr hab. Terefenko stwierdził, że przygotowanie recenzji dorobku dr Telesińskiego było dla niego wyjątkowo łatwe i proste, gdyż nie znalazł żadnych elementów negatywnych w tak dobrze przygotowanym wniosku. W związku z tym nie ma wątpliwości, że osiągnięcia, dorobek i całokształt dokonań Habilitanta spełniają wszystkie wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Prof. dr hab. Jarosław Tyszka w pełni podzielił opinie przedstawione wyżej. Podkreślił ogromną zgodność wszystkich recenzji i wniosków z nich płynących, co w jego ocenie wynika z istotnej wartości naukowej osiągnięć dr Telesińskiego. Droga naukowa Habilitanta w ocenie Recenzenta nie jest przypadkowa. Rozwój kariery naukowej Habilitanta cechuje konsekwencja i jasno wytyczony kierunek, widoczny już od wczesnych etapów jego działalności, w tym od momentu podjęcia relatywnie ryzykownej decyzji o wyjeździe zagranicznym na etapie studiów magisterskich. Doświadczenie zdobyte w międzynarodowym środowisku badawczym przełożyło się na szerokie kompetencje oraz rozbudowaną sieć współpracy naukowej. Recenzent podkreślił wiodącą rolę Habilitanta w realizacji wszystkich prac uwzględnionych

we wniosku, co potwierdza umiejętność realizacji swoich pomysłów. Zwrócił również uwagę, że kompetencje te stanowią istotny element przygotowania do pełnienia roli samodzielnego pracownika naukowego oraz przyszłego opiekuna młodych badaczy, co – jak zaznaczył – jest jednym z kluczowych celów habilitacji.

Prof. Tyszka podkreślił znaczący wkład Habilitanta w rozwój wiedzy i swoiste przesunięcie granic w rozumieniu procesów związanych z cyrkulacją termohalinową Mórza Nordyckiego. Wszystkie osiągnięcia Habilitanta, zdaniem Recenzenta, znacząco wpłynęły na istotne zwiększenie naszej wiedzy i rozumienia badanych przez Habilitanta zjawisk i procesów. Recenzent zwrócił również uwagę na interdyscyplinarny charakter prowadzonych badań oraz element innowacyjności w zakresie stosowanych metod.

Podobnie jak pozostali Recenzenci, prof. Tyszka zaakcentował znaczenie popularyzatorskich działań dr Telesińskiego. Według Recenzenta mogą one być nawet cenniejsze niż klasyczna dydaktyka, gdyż odbiorcami są m.in. osoby, które dopiero decydują o swojej przyszłości, zainteresowaniach i ścieżkach kariery. Docenił także aktywność organizacyjną Kandydata, w tym udział w przygotowaniu i realizacji rejsów badawczych oraz ekspedycji naukowych.

Opinie członków komisji nie będących Recenzentami

Dr hab. Violetta Drozdowska podzieliła pozytywne opinie wyrażone przez Recenzentów. Podkreśliła otwartość Kandydata na możliwości rozwoju oraz jego aktywność w zakresie współpracy międzynarodowej. Zwróciła uwagę, że Habilitant konsekwentnie wykorzystywał możliwości wyjazdów zagranicznych, co przyczyniło się do rozwoju jego zainteresowań badawczych, kompetencji oraz budowy szerokiej sieci kontaktów naukowych. Doceniła również świadomość znaczenia działalności popularyzatorskiej prowadzonej przez dr. Telesińskiego, szczególnie w kontekście współczesnych wyzwań związanych z dezinformacją. Na koniec dr hab. Drozdowska przyznała, że życzyłaby sobie i całemu instytutowi, by po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego Kandydat był jeszcze bardziej aktywny w oddziaływaniach na młodych badaczy, by zajął się mentoringiem oraz prowadzeniem i wspieraniem młodszych naukowców.

Dr hab. Katarzyna Grzelak podkreśliła konsekwencję w rozwoju naukowym dr. Telesińskiego, widoczną od początku jego kariery. Z perspektywy biologa morza oceniła całokształt jego osiągnięć jako dążenie do zrozumienia funkcjonowania środowiska morskiego w przeszłości, z istotnymi implikacjami dla przewidywania przyszłych zmian i procesów.

Dr hab. Grzelak podkreśliła, że szczególnie interesujące z jej punktu widzenia było wykorzystanie przez Habilitanta różnych paleowskaźników biologicznych, co świadczy o interdyscyplinarnym charakterze badań oraz szerokim zakresie kompetencji Habilitanta. Jako osoba, która sama zajmuje się mikrobezkręgowcami, szczególnie docenia wkład włożony w identyfikację otwornic i bruzdnic, co jest procesem niezwykle czasochłonnym. W tym kontekście wskazała także na wysoką efektywność pracy naukowej Habilitanta, obejmującą zarówno etap badań laboratoryjnych (wymagający dużego nakładu pracy i doświadczenia), jak i analizę, interpretację wyników oraz przygotowanie publikacji. Podkreśliła wysoką jakość autoreferatu oraz wartość merytoryczną przedstawionej dokumentacji, która stanowiła dla niej również cenne doświadczenie poznawcze w zakresie paleoceanografii.

Dr hab. Teresa Radziejewska przyznała, że z wielką przyjemnością czytała wszystkie recenzje. Nie mając nic do dodania merytorycznie, przyznała, że dla niej udział w tym postępowaniu był również wartościowym doświadczeniem edukacyjnym. Wskazała, że za przedstawionym dorobkiem stoi Kandydat będący aktywnym i ambitnym badaczem, o szerokich horyzontach naukowych oraz dużej zdolności przyswajania wiedzy. Podkreśliła, iż zdobycie umiejętności taksonomicznych i identyfikacja otwornic oraz cyst bruzdnic wymagają znacznego nakładu pracy i zaangażowania. W jej ocenie Habilitant jest dojrzałym naukowcem, posiadającym jasno określone cele badawcze i wizję dalszego rozwoju. Zaznaczyła również, że jego ścieżka zawodowa stanowi przykład efektywnego wykorzystania możliwości związanych z mobilnością naukową, współpracą międzynarodową oraz pozyskiwaniem środków na badania.

Oceniając przebieg samego kolokwium habilitacyjnego, żaden z członków Komisji Habilitacyjnej nie wyraził zastrzeżeń, a wszyscy zgodnie stwierdzili, że Habilitant udzielił odpowiedzi na wszystkie pytania, wykazując się bardzo dobrą znajomością omawianej problematyki. Co prawda prof. Głowacki przyznał, że oczekiwał bardziej szczegółowego odniesienia do zagadnienia hydratów metanowych w odpowiedzi na zadane przez siebie pytanie, ale docenia umiejętność Kandydata płynnego przejścia na tematy, które były mu bliższe. Wszyscy podkreślili, że sam wykład był przygotowany bardzo starannie, był spójny i przemyślany.

PODSUMOWANIE

W opinii wszystkich Członków Komisji dr Maciej Telesiński wypełnił przesłanki warunkujące nadanie mu stopnia doktora habilitowanego zdefiniowane w pkt 1-3, ust. 1, art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478). Żaden z recenzentów nie miał uwag krytycznych. Wszyscy Członkowie Komisji zgodnie uznali, że **dorobek dr Macieja Telesińskiego charakteryzuje wysoki poziom i oryginalność badań składających się na osiągnięcia habilitacyjne. Osiągnięcia te można podsumować jako:**

- integrację oraz optymalizację zastosowanych metod paleoceanograficznych, sedimentologicznych, mikropaleontologicznych i geochemicznych w ewolucji basenów arktycznych i subarktycznych;
- metodycznie innowacyjne zastosowanie metody radiowęglowej w badaniach wentylacji basenów morskich;
- wykazanie, że lokalne zakłócenia w formowaniu się głębokich wód na obszarze Mórz Nordyckich mogą propagować na całą Atlantycką Południkową Cyrkulację Termohalinową, powodując globalne konsekwencje w transporcie ciepła;
- odkrycie w Morzach Nordyckich środkowoholocenijskiego ochłodzenia sprzed 6800 lat o potencjalnie globalnym znaczeniu;
- potwierdzenie wniosku o braku możliwości szybkiej odbudowy pokryw lodowych po ich zaniku, ponieważ zmiana trendu klimatycznego z ocieplającego na ochładzający nie oznacza natychmiastowej odbudowy pokrywy lodowej.

Jak stwierdzono w osobnym protokole z posiedzenia Komisji Habilitacyjnej, uchwałę zawierającą pozytywną opinię Komisji w sprawie nadania dr. Maciejowi Telesińskiemu stopnia doktora habilitowanego podjęto, w wyniku głosowania, jednogłośnie. W głosowaniu nad przyjęciem takiej uchwały wzięli udział wszyscy Członkowie Komisji, tj. 7 osób.

Sekretarz Komisji
dr hab. Katarzyna Grzelak

Przewodnicząca Komisji
dr hab. Teresa Radziejewska

